

رابطه دل‌بستگی ورزشی و جهت‌گیری ورزشی در باشگاه‌های تفریحی - ورزشی

علی ذکائی^۱، مریم مقدم^۲، مراد رومیانی^{۳*}

۱- دانش پژوه DBA دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۲- دانش پژوه DBA دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۳- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، ایران

(دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۲۱ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۰۴)

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی رابطه دل‌بستگی ورزشی و جهت‌گیری ورزشی در باشگاه‌های تفریحی - ورزشی بود. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات توصیفی - پیمایشی و از نوع هم‌بستگی است. روش جمع‌آوری اطلاعات نیز به شکل میدانی بود. جامعه آماری این پژوهش ۴۸۰ نفر از افراد ورزشکار بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۳۹۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه استاندارد دل‌بستگی ورزشی (گیل، ۱۹۹۳) و پرسش‌نامه جهت‌گیری ورزشی (کایل و همکاران، ۲۰۰۵) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (شاخص‌های گرایش به مرکز و پراکندگی) و آزمون ضریب هم‌بستگی پیرسون برای تعیین ارتباط بین متغیرها به کمک نرم‌افزارهای اس.پی.اس.اس. نسخه ۲۴ استفاده شد. نتایج آزمون هم‌بستگی پیرسون نشان داد که بین دل‌بستگی ورزشی و جهت‌گیری ورزشی ابعاد آن رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی با دل‌بستگی ورزشی رابطه مثبت معناداری وجود دارد. با توجه به نتایج تحقیق می‌توان گفت مدیران باشگاه‌های ورزشی با توجه به مؤلفه‌های دل‌بستگی و جهت‌گیری با برگزاری مسابقات داخلی یا خارجی به نیاز رقابت‌جویی و پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی کاربران توجه ویژه شود.

واژه‌های کلیدی: باشگاه تفریحی - ورزشی، جهت‌گیری ورزشی، دل‌بستگی ورزشی.

مقدمه

یکی از زمینه‌های علوم ورزشی که در سال‌های اخیر موجب ارتقای کیفیت اجرای ورزشکاران و برتری آن‌ها در رقابت‌ها شده، علم روان‌شناسی ورزش^۱ است (عبدلی، ۱۳۸۴). یکی از مباحث مهم روان‌شناسی که در عملکرد ورزشکاران تأثیری بسزا دارد، جهت‌گیری ورزشی^۲ است (جمشیدی و همکاران، ۱۳۸۸). مبانی نظری جهت‌گیری ورزشی از نظریه‌های انگیزشی ریشه می‌گیرد و از میان نظریه‌های انگیزشی، نظریه‌های انگیزشی پیشرفت که جزو انگیزه‌های اجتماعی هستند، در توجیه رفتار و جهت‌گیری ورزشی سهم بسیار دارند (رابرتز^۳ و همکاران، ۱۹۹۹).

جهت‌گیری ورزشی از سه زیرمقیاس رقابت‌طلبی^۴، تمایل به پیروزی^۵ و هدف‌گرایی^۶ تشکیل شده است. جهت‌گیری ورزشی و زیرمقیاس‌های آن از جمله عوامل مؤثر بر عملکرد و شرکت در فعالیت‌های ورزشی به‌شمار می‌آیند و به تلاش فرد برای چیره شدن بر مشکل، کسب مهارت، غلبه بر موانع و عملکردی بهتر نسبت به دیگران اشاره دارد (جمشیدی و همکاران، ۱۳۸۸). گیل^۷ (۱۹۸۶)، جهت‌گیری ورزشی را «تمایل افراد به تلاش برای موفقیت در کار، پایداری در برابر شکست و کسب پاداش» تعریف کرد. رقابت‌طلبی به تلاش برای کسب رضایت در شرایط مقایسه‌ای برخی معیارهای عالی در حضور قضاوت و داوری دیگران تعریف شده است. بر این اساس افراد بسیار رقابتی، موقعیت و شرایط ورزشی را به‌طور متفاوتی نسبت به افراد غیررقابتی تعبیر و تفسیر می‌کنند و نوع ادراک آن‌ها از این شرایط رقابتی بر رفتار آن‌ها تأثیر خواهد داشت (مبسی و همکاران، ۱۹۹۸). تمایل به پیروزی، اشتیاق فرد برای پیروزی از طریق مقایسه‌های بین‌فردی است. می‌توان گفت اگر تمایل به پیروزی مهم‌ترین عامل برای بازیکنان یک تیم ورزشی باشد هدف‌گرایی نیز به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های جهت‌گیری ورزشی بر عملکرد فردی تأکید دارد و درواقع بر اهداف شخصی در ورزش متمرکز است و موفقیت را نسبت به خود افراد ارزیابی می‌کند. همچنین هدف‌گرایی به‌طور ضمنی به اهداف و تلاش‌های فرد برای به‌دست آوردن یک عملکرد معین اشاره می‌کند.

گیل و همکارانش نیز بین مؤلفه‌های جهت‌گیری ورزشی تفاوت قائل شدند. تمایل به پیروزی و هدف‌گرایی، بازتابی از انتخاب‌ها و پاسخ‌های فرد طی یک فعالیت ورزشی است. ورزشکارانی که

1. Sport psychology
2. Sport orientation
3. Roberts
4. Competitiveness
5. Winning
6. Goal orientation
7. Gill

متماایل به پیروزی هستند، دوست دارند برنده شوند و از بازنده شدن در ورزش دوری می‌کنند، آن‌ها موفقیت را نسبت به دیگران ارزیابی می‌کنند. افراد هدف‌گرا، بر روی اهداف شخصی در ورزش تمرکز دارند و موفقیت را نسبت به خودشان ارزیابی می‌کنند. هر دو آن‌ها به اجرای خوب متمایل هستند. در مقایسه با هدف‌گرایی و تماایل به برنده شدن، رقابت‌طلبی به شدت روی انتخاب فرد برای شرکت در ورزش‌های رقابتی تأثیر می‌گذارد. افراد به شدت رقابت‌طلب، در پیوستن به ورزش‌های رقابتی علاقه نشان می‌دهند (فینکنبرگ و همکاران، ۱۹۹۸).

جونز و سوین^۱ طی تحقیقی نشان دادند، ورزشکارانی با نمره‌های بیشتر در رقابت‌طلبی نسبت به ورزشکارانی با نمره‌های کمتر، دارای سطوح پایین‌تری از اضطراب رقابتی‌اند. مارتین و گیل^۲ دریافتند که در دوندۀ‌های ماراتن، هدف‌گرایی اهمیت بیشتری نسبت به پیروزی‌گرایی دارد، در حالی که بیشترین نمره آن‌ها مربوط به مؤلفه رقابت‌طلبی بود (مارتین و گیل، ۱۹۹۵). کانگ^۳ ابعاد جهت‌گیری ورزشی را در میان ورزشکاران و غیرورزشکاران تایوانی و ارتباط آن را با اضطراب رقابتی را بررسی کرد و دریافت که ورزشکاران به‌طور معنی‌داری در رقابت‌طلبی، هدف‌گرایی و تماایل به پیروزی نمره‌های بیشتر و در اضطراب رقابتی نمره‌های کم‌تری نسبت به غیرورزشکاران داشتند (کانگ، ۱۹۹۰).

فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت در زندگی ما نقش مهمی ایفا می‌کنند و نه تنها نقش مهمی در بهبود سلامت و آمادگی جسمانی دارند (یائو و پارکر^۴، ۲۰۰۲)، بلکه به دلایل گوناگون مانند کمک به اجتماعی شدن، ارتباطات، ایجاد دوستان و روابط جدید، تصویرسازی، چالش، رضایت از زندگی و غیره مورد تأکید هستند (پوماهاچی و سوپا^۵، ۲۰۱۸). مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی به‌عنوان یک نیاز خاص فردی است (معمولاً مثبت) و با احساسات درمورد فعالیت تعریف شده است. اعتقاد بر این است که این فعالیت‌ها ارزش مثبتی به زندگی می‌افزاید و افراد به شرکت در این فعالیت‌ها متعهدند (راغب^۶، ۲۰۰۲). دل‌بستگی امتیازی را توصیف می‌کند که در آن فرد ارتباط روان‌شناختی معناداری تشکیل داده است که از طریق خصوصیات نگرشی متفاوت حمایت می‌شود (ساتو^۷ و همکاران، ۲۰۱۶؛ فانک و جیمز^۸، ۲۰۰۶). مرحله دل‌بستگی، ایجادکننده معنی حضور در جمع و گروه ورزشی با هدف و تجربه ورزش است. دل‌بستگی هنگامی اتفاق می‌افتد

1. Gones & Swain
2. Martin & Gill
3. Kang
4. Yau & Packer
5. Pomohaci & Sopa
6. Ragheb
7. Sato
8. Funk & James

که مزایای مسیر ورزشی و هدف آن بر پایه عوامل نمادین، عملیاتی، هیجانی و عاطفی ایجاد شود (فانک، ۲۰۰۸). دل‌بستگی به درجه‌ای از ویژگی‌های روان‌شناختی و جسمی (برای مثال همراه شدن با یک تیم، بازیکنان مطرح، تیم یک شهر یا تیم یک کشور یا همراهی با یک رشته ورزشی است) اشاره می‌کند که البته خود نیز به مفهوم روان‌شناختی درونی نزدیک است (پاپ^۱ و همکاران، ۲۰۱۶). تسیوتسو و اکساندریس^۲ (۲۰۰۹) اتصال روانی هر مصرف‌کننده به یک تیم ورزشی را دل‌بستگی ورزشی می‌نامند. از نظر جزئی و بافتانی (۱۳۹۰) دل‌بستگی به ورزش عبارت است از میزان علاقه فرد به ورزش موردنظر و همچنین ارزش و اهمیت آن در زندگی شخصی فرد. همچنین میزان دل‌بستگی یک هوادار نسبت به ورزش و تیم داشتن نیز دل‌بستگی ورزشی است (چانگ چن، ۲۰۱۲). مادیرگال^۳ دل‌بستگی را این‌گونه تعریف می‌کند: دل‌بستگی عبارت از است ارتباط یا وابستگی احساسی مصرف‌کننده به یک رویداد یا تیم ورزشی (مادیرگال، ۲۰۰۰). محققانی چون نوربخش^۴ (۲۰۰۶)، ماکای^۵ (۲۰۰۶)، پاناگوتیس^۶ و زاهارادیس^۷ (۲۰۰۷) در مطالعات خود تفاوت‌های بسیاری را در جهت‌گیری ورزشی ورزشکاران رشته‌های مختلف ورزشی مشاهده کردند. در ایران نیز چند پژوهش در این حوزه انجام شده است. فولادیان و همکاران (۱۳۸۸)، جهت‌گیری ورزشی را در رشته‌های انفرادی و گروهی و ارتباط آن را با انگیزه مشارکت ورزشی بررسی کردند. نتایج نشان داد ورزشکاران رشته‌های انفرادی رقابت‌طلب‌تر از رشته‌های تیمی‌اند و تمایل به پیروزی در آن‌ها بیشتر است، اما ورزشکاران رشته‌های تیمی هدف‌گراتر از رشته‌های انفرادی‌اند. به علاوه، بین زیرمقیاس‌های جهت‌گیری ورزش و انگیزه مشارکت ورزشی ارتباطی معنی‌دار وجود داشت. در مطالعه‌ای دیگر، فولادیان و همکاران (۱۳۸۸)، ارتباط انگیزه مشارکت ورزشی را با جهت‌گیری ورزشی بررسی کردند. طبق نتایج آن‌ها، دانشجویان ورزشکار پسر، در مقایسه با دانشجویان ورزشکار دختر در جهت‌گیری ورزشی و در هر سه زیرمقیاس رقابت‌طلبی، میل به پیروزی و هدف‌گرایی میانگین نمرات بیشتری داشتند. در پژوهش رضائی‌نژاد و همکاران (۲۰۰۶) که در مورد ابعاد جهت‌گیری ورزشی دانشجویان ورزشکار انجام شد، هدف‌گزینی، میل به پیروزی و رقابت‌جویی به ترتیب از اولویت برخوردار بودند. ولی تفاوت معناداری در اولویت جهت‌گیری ورزشی دانشجویان با توجه به ویژگی جنسیتی، رشته تحصیلی

-
1. Popp
  2. Tsiotsou & Alexandris
  3. Madrigal
  4. Naurbakhsh
  5. Mackay
  6. Panagiotis
  7. Zahariadis

و رشته ورزشی وجود نداشت. نوربخش و همکاران (۲۰۰۶) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که بین ابعاد جهت‌گیری ورزشی در بین دانشجویان ورزشکار دختر و پسر تفاوت معناداری وجود ندارد؛ اگرچه در ابعاد رقابت‌طلبی و هدف‌چینی دانشجویان ورزشکار رشته‌های گروهی نسبت به انفرادی برتری وجود دارد. استینبرگ^۱ (۲۰۰۴). ابعاد مختلف جهت‌گیری ورزشی با توجه به جنسیت و رشته‌های مختلف ورزشی را مورد بررسی قرار داده است. وی دریافت که ورزشکاران گروهی نسبت به انفرادی رقابت‌طلبی بیشتری دارند. اسکوردیلیس^۲ و همکاران (۲۰۰۶) در پژوهش خود به بررسی مقایسه جهت‌گیری ورزشی در ورزشکاران رشته بسکتبال با ویلچر پرداختند. نتایج پژوهش آن‌ها حاکی از تفاوت معناداری بین ابعاد مختلف جهت‌گیری بود. استین موناکیس^۳ و همکاران (۲۰۱۳) در بررسی خودانگیزی، حمایت ورزشی و جهت‌گیری ورزشی به این نتیجه دست یافتند که جنسیت و نوع ورزش (تیمی و انفرادی) بر جهت‌گیری ورزشی اثر مستقیم دارند.

به هر حال، جهت‌گیری ورزشی ورزشکاران از موارد مهمی است که به موفقیت ورزشکاران کمک می‌کند، اما می‌توان گفت مواردی غیر از عوامل روانی مانند کسب امتیاز، تشویق و پاداش نیز تمایل به پیروزی افراد را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند. دل‌بستگی به پارامترهایی مثل موفقیت در عملکرد، رقابت هوشمندانه و پیروزمندانه و هدف‌گذاری صحیح بستگی پیدا می‌کند. فرد پیروز و موفق معمولاً دل‌بسته فعالیت خود می‌شود و فرد هدفمند معمولاً با دل‌بستگی هدف خود را دنبال می‌کند، پس ارتباط بین دل‌بستگی ورزشی و جهت‌گیری بسیار اهمیت دارد. در ابتدا می‌بایست یک جهت‌گیری صحیح و موفق و انگیزه‌ساز به وجود بیاید که به تبع آن دل‌بستگی ورزشی نیز ایجاد می‌شود. در جهت ایجاد این اتفاق باشگاه‌های ورزشی و مربیان نقش اساسی را بازی می‌کنند. آن‌ها با جهت دادن درست به ورزشکاران و تعیین اهدافی که رسیدن به آن‌ها میسر باشد و سپس تعیین اهداف بالاتر در ایجاد دل‌بستگی نقش اساسی بازی می‌کنند. در اصل نه فقط خود فرد، بلکه باشگاه ورزشی، محیط و مربی نیز در ایجاد دل‌بستگی نقش بسیار پررنگی دارند. نهایت این اتفاق ایجاد حس شادی، پیروزی و موفقیت در ورزشکار است که قطعاً سبب دل‌بستگی بیشتر نیز می‌شود. ایجاد دل‌بستگی ورزشی در کاربران باشگاه‌ها، سبب سخت‌کوشی و تلاش بیشتر ورزشکاران در باشگاه‌ها می‌شود و در عملکرد ورزشکاران تأثیر بسزایی دارد. وجود دل‌بستگی ورزشی در کاربران باعث کاهش غیبت در جلسات ورزشی می‌شود و همچنین شوق و

---

1. Steinberg
2. Skordilis
3. Monacis

انگیزه حضور ورزشکاران را بیشتر می‌کند. همین امر می‌تواند سبب حضور افراد بالفعل در باشگاه شود. فرد دل‌بسته و دارای انگیزه بالای ورزشی می‌تواند اشتیاق حضور سایر افراد را نیز در باشگاه‌ها بیشتر کند به طوری که با ایجاد علاقه در دوستان و آشنایان خود باعث دعوت آن‌ها به محیط باشگاه و انجام فعالیت‌های ورزشی می‌شود. تداوم این زنجیره باعث رونق کسب‌وکار باشگاه‌ها خواهد شد و نیز سلامت جامعه را افزایش خواهد داد. شناخت ویژگی‌های کاربران باشگاه‌ها نیز می‌تواند در ایجاد جهت‌گیری ورزشی و افزایش دل‌بستگی کاربران اثرگذار باشد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات توصیفی - پیمایشی و از نوع هم‌بستگی است و روش جمع‌آوری اطلاعات نیز به شکل میدانی بود. جامعه آماری این پژوهش ۴۸۰ نفر از تمام افراد ورزشکار بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۳۹۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از استاندارد پرسش‌نامه دل‌بستگی ورزشی (گیل، ۱۹۹۳) و پرسش‌نامه جهت‌گیری ورزشی (کایل و همکاران، ۲۰۰۵) استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (شاخص‌های گرایش به مرکز و پراکندگی) و آزمون ضریب هم‌بستگی پیرسون برای تعیین ارتباط بین متغیرها به کمک نرم‌افزار اس.پی.اس. نسخه ۲۴ استفاده شد.

نتایج و یافته‌ها

ویژگی‌های فردی پاسخ‌دهندگان به صورت خلاصه در جدول ۱ آمده است. همان‌گونه که جدول ۱ نشان می‌دهد ۲۱۳ نفر (۵۳/۹ درصد) ورزشکاران مرد و ۱۸۲ نفر (۴۶/۱ درصد) زن بودند که بیشترین جمعیت (۲۳/۸ درصد) ورزشکاران بین ۳۶ تا ۴۰ سال سن داشتند و کم‌ترین جمعیت (۶/۶ درصد) ورزشکاران بین ۲۱ تا ۲۵ سال بودند. از نظر وضعیت تأهل ورزشکاران، بیشترین افراد شامل ۲۰۳ نفر (۵۱/۴ درصد) مجرد بودند و کم‌ترین جمعیت شامل ۱۹۲ نفر (۴۸/۶ درصد) متأهل بودند. از نظر سطح تحصیلات ورزشکاران، بیشتر افراد (۳۹/۲ درصد) دارای مدرک تحصیلی کارشناسی بودند و تنها ۴/۱ درصد مدرک دکتری داشتند. از نظر سابقه ورزشی بیشتر افراد (۲۵/۸ درصد) بین ۳ تا ۵ سال داشتند و کم‌ترین جمعیت (۱۲/۲ درصد) ورزشکاران بین ۱ تا ۳ سال بودند.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش

عوامل جمعیت‌شناختی	متغیر	فراوانی	درصد
جنیست	مرد	۲۱۳	۵۳/۹
	زن	۱۸۲	۴۶/۱
سن	۱۵ تا ۲۰ سال	۳۵	۸/۹
	۲۱ تا ۲۵ سال	۲۶	۶/۶
	۲۶ تا ۳۰ سال	۴۹	۱۲/۴
	۳۱ تا ۳۵ سال	۶۷	۱۷/۰
	۳۶ تا ۴۰ سال	۹۴	۲۳/۸
	۴۱ تا ۴۵ سال	۶۹	۱۷/۵
	۴۶ سال به بالا	۵۵	۱۳/۹
وضعیت تأهل	مجرد	۲۰۳	۵۱/۴
	متأهل	۱۹۲	۴۸/۶
میزان تحصیلات	دیپلم	۷۸	۱۹/۷
	کاردانی	۴۷	۱۱/۹
	کارشناسی	۱۵۵	۳۹/۲
	کارشناسی ارشد	۹۹	۲۵/۱
سابقه ورزشی	دکتری	۱۶	۴/۱
	۱ سال به بالا	۵۷	۱۴/۴
	۱ تا ۳ سال	۴۸	۱۲/۲
	۳ تا ۵ سال	۱۰۲	۲۵/۸
	۶ تا ۸ سال	۹۳	۲۳/۵
	۹ سال به بالا	۹۵	۲۴/۱
مجموع		۳۹۵	۱۰۰

با توجه به نتایج آزمون هم‌بستگی پیرسون در جدول ۲ مشاهده می‌شود که بین دل‌بستگی ورزشی و جهت‌گیری ورزشی ابعاد آن رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی با دل‌بستگی ورزشی رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

جدول ۲. ماتریس هم‌بستگی پیرسون بین متغیرهای تحقیق

متغیرها	جابه	خودبیین گری	مرکزیت سبک زندگی	رقابت‌جو بی	پیروزی‌گرا بی	هدف‌گرای ی
جابه	ضریب هم‌بستگی	۰/۸۱۰**	۰/۶۳۵**	-۰/۲۳۵**	-۰/۱۷۹**	-۰/۲۴۰**
	سطح معناداری	-	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
خودبیینگری	ضریب هم‌بستگی	۰/۸۱۰**	۰/۷۳۶**	-۰/۲۸۶**	-۰/۲۵۰**	-۰/۲۷۰**
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
مرکزیت سبک زندگی	ضریب هم‌بستگی	۰/۶۳۵**	۰/۷۳۶**	۱	-۰/۳۰۷**	-۰/۳۰۰**
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
رقابت‌جویی	ضریب هم‌بستگی	۰/۲۲۵	-۰/۲۸۶**	۱	۰/۸۰۲**	۰/۸۴۷**
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
پیروزی‌گرایی	ضریب هم‌بستگی	۰/۱۷۹	-۰/۳۰۷**	۰/۸۰۲**	۱	۰/۷۵۳**
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-	۰/۰۰۰
هدف‌گرایی	ضریب هم‌بستگی	۰/۲۴۰	-۰/۲۷۰**	-۰/۳۰۰**	۰/۷۵۳**	۱
	سطح معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	-

* = معناداری در سطح $P \leq 0/05$; ** = معناداری در سطح $P \leq 0/01$

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی رابطه دل‌بستگی ورزشی و جهت‌گیری ورزشی در باشگاه‌های تفریحی ورزشی است. نتایج پژوهش نشان داد که تفاوت معناداری بین نتایج آزمون هم‌بستگی دل‌بستگی ورزشی و ابعاد جهت‌گیری ورزشی (رقابت‌جویی، پیروزی‌گرایی و هدف‌گرایی) با دل‌بستگی

ورزشی وجود دارد. این یافته با نتایج فولادیان و همکاران (۱۳۸۸)، رضانی‌نژاد و همکاران (۲۰۰۶)، نوربخش و همکاران (۲۰۰۶)، کانگ (۱۹۹۰) اسکوردیلیس و همکاران (۲۰۰۶) و استین مونسیس و همکاران (۲۰۱۳)، همخوانی دارد. در این شرایط افراد بسیار پیشرفت‌گرا به دنبال مبارزه‌طلبی در این موقعیت هستند، زیرا از رقابت با افراد هم‌سطح خود لذت می‌برند، در حالی که افراد غیرپیشرفت‌گرا از مبارزه‌طلبی اجتناب می‌ورزند و به دنبال کسب موفقیت در انجام تکلیف ساده‌ترند. بنابراین ورزشکاران زمانی نسبت به فعالیتی احساس کفایت می‌کنند که با آمادگی زیاد و البته اهداف مناسب در آن فعالیت شرکت جویند و پیشرفت خود را در آن احساس کنند. با توجه به این یافته‌ها، به نظر می‌رسد زمانی که رقابت‌طلبی و هدف‌گرایی ورزشکاران بیشتر باشد، افراد از اعتماد به نفس و آمادگی بیشتری برخوردارند. حال و کر با بررسی ورزشکاران در سی دقیقه قبل از رقابت، دریافتند که بیشتر نمره‌های در پیروزی‌گرایی به احساس اضطراب رقابتی بیشتر منجر می‌شود. گیل بیان می‌کند که اگر تمایل به پیروزی مهم‌ترین عامل برای بازیکنان یک تیم ورزشی باشد، رقابت خیلی سخت و جدی همراه با اضطراب و تشویق صورت خواهد گرفت و در نتیجه تأثیرات زیان‌باری را به همراه خواهد داشت (هال و همکاران، ۱۹۹۸).

نتایج نشان داد بین رقابت‌طلبی ورزشکاران زن و مرد اختلافی معنی‌دار وجود دارد و ورزشکاران مرد نسبت به ورزشکاران زن رقابت‌طلب‌ترند. بنا به گفته رضانی‌نژاد و همکاران (۲۰۰۶) در اغلب تحقیقات، رقابت‌طلبی متمایزکننده‌ترین بُعد جهت‌گیری ورزشی معرفی شده و فرهنگ از عوامل مؤثر در رقابت‌طلبی است.

برگ (۲۰۰۴) ابعاد مختلف جهت‌گیری ورزشی را با توجه به جنسیت و رشته‌های مختلف ورزشی مورد بررسی قرار داده است. وی دریافت که ورزشکاران گروهی نسبت به انفرادی رقابت‌طلبی بیشتری دارند. کانگ^۱ ابعاد جهت‌گیری ورزشی را در میان ورزشکاران و غیرورزشکاران تایوانی و ارتباط آن را با اضطراب رقابتی بررسی کرد و دریافت که ورزشکاران به‌طور معنی‌داری در رقابت‌طلبی، هدف‌گرایی و تمایل به پیروزی نمره‌های بیشتر و در اضطراب رقابتی نمره‌های کم‌تری نسبت به غیرورزشکاران داشتند. به هر حال جهت‌گیری ورزشی ورزشکاران یکی از موارد مهمی است که به موفقیت ورزشکاران کمک می‌کند. با وجود این که این ویژگی روانی در همه افراد وجود دارد، به نظر می‌رسد میزان آن در همه یکسان و یک اندازه نیست. براین اساس برخی افراد ورزش را وسیله‌ای برای تفریح و سرگرمی تلقی می‌کنند و برای کسب لذت به آن می‌پردازند، برخی دیگر آن را به چشم عرصه‌ای برای رقابت می‌نگرند و در نهایت عده‌ای هم آن را وسیله‌ای برای پیروزی و دوری از شکست می‌دانند. از سوی دیگر فعالیت‌های

1. Kang

ورزشی مختلف نیز شرایط جسمی و روانی خاص خود را می‌طلبد. از این رو، افراد نیز با روحیات و شخصیت خود و هماهنگی آن با ورزش‌های مختلف ورزش مورد نظر را انتخاب می‌کنند. مطالعات مربوط به پارامترهای دل‌بستگی و جهت‌گیری ورزشی مشخص کرد در ابعاد رقابت‌جویی، پیروزگرایی و هدف‌گرایی ارتباط مثبت و معناداری بین دل‌بستگی و جهت‌گیری ورزشی وجود دارد. استفاده از یافته‌های علمی این مقاله، اصلاح فرایند مدیریت و شناخت علمی نیازهای مربوط به آن را امکان‌پذیر می‌سازد. موضوعات روان‌شناختی و تأثیر آن‌ها بر مدیریت، در سال‌های اخیر بیش‌ازپیش مورد توجه قرار گرفته است و یکی از دلایل آن میزان دشواری‌هایی است که مدیران سازمان‌ها در رده‌های مختلف کاری خود با آن مواجه هستند. اگر مدیران به مسائل روان‌شناختی توجه کنند، استفاده از عوامل روانی و رفتاری را در مناسب‌ترین بخش‌های برنامه کاری خود جای دهند و ارتباط متغیرهای اثرگذار را بر فعالیت خود درک کنند می‌توانند از اثربخشی کسب‌وکار خود نیز اطمینان حاصل کنند و سازمانی بهره‌ور داشته باشند. برای مثال مدیران باشگاه‌های ورزشی با توجه به مؤلفه‌های دل‌بستگی و جهت‌گیری با برگزاری مسابقات داخلی (درون‌باشگاهی) یا خارجی (برون‌باشگاهی) به نیاز رقابت‌جویی و پیروزگرایی کاربران خود پاسخ می‌دهند یا با برگزاری مسابقات خانوادگی در مجتمع‌های تفریحی - ورزشی با توجه به پاسخ‌دهی به نیاز هدف‌گرایی و بالا بردن انگیزه افراد می‌توانند به جذب بیشتر کاربران و حفظ و نگهداری آنان از طریق کسب و افزایش رضایتمندی آنان منجر شوند.

References

- Azani, N., & Abdavi Baftani, M. (2011). Relationship of fans belonging to sports teams, ID image, purchase intention and recommended advertisements of sponsored products. *Business Management Perspectives, 10*, (7).
- Ahram, A., Shafizadeh, M., & Sanatkaran, A. (2003). Determining the validity and reliability of the questionnaire and sports orientation. *Research Institute of Physical Education and Sports Sciences*,
- Elizabeth, D. (2005). The relation between sport orientation and athletic identity among adolescent girl and boy athletes. Department of psychology University of California.
- Funk, D. C., & James, J. D. (2006). Consumers' loyalty: the meaning of attachment in the development of sport team allegiance. *Journal of Sport Management, 20*(2), 189-217.
- Funk, D. C. (2008). *Consumer Behavior in Sport and Events: Marketing Action*. (1ed.): Elsevier (oxford).
- Fooladian, J., Sohrabi, M., Attarzadeh Hosseini, S. R., & Farsi, A. (2009). The relationship between sports participation motivation and sports orientation of student-athletes. *Olympics, 17* (48 consecutive), 39-29.
- Finkenber, M.E., Mode, A., & Dinucci, J.D. (1998). Analysis of competitive orientation of female collegiate athletes. *Perceptual and Motor Skills, 86*, 647-650.
- Gill, D. (1988). Gender differences in competitive orientation and sport participation. *International Journal of Sport Psychology, 19*, 145-159.
- Gill, D.L. (2001). Feminist sport psychology: A guide to our journey. *Sport Psychologist, 15*, 363-372.
- Monacis, L., Omar, E., & Maria, S. (2013). Self-determined Motivation, Sport personship, and Sport Orientation: a Mediation Analysis. *Social and Behavioral Sciences, 89*, 461 – 467.
- Martin, J.J., & Gill, D.L. (1995). Competitive orientation, self-efficacy, and goal importance in Filipino marathoners. *International Journal of Sport Psychology, 26*, 348-358.
- Mackay, J. (2006). Participation motivation in martial artists in the west midlands region of England. *Journal of Sport Science and Medicine, 28*-34.
- Meece, J.L., Blumenfeld, P.C., & Hoyle, R.H. (1988). Students' goal orientation and cognitive engagement in classroom activities. *Journal of Educational Psychology, 80*(4), 514-523.

- Madrigal, R. (2000). The influence of social alliances with sports teams on intentions to purchase corporate sponsors' products. *Journal of Advertising*, 29(4), 13-24.
- Nourbakhsh, P., Zarghami, M., & Hassani, S. (2006). A comparison study of sport orientation between female and male university athlete students in individual and team sports in seventh sport Olympiad and its relationship with competitive motives. *Movement*, 30, 103-121.
- Kang, L., Gill, D., et al. (1990). competitive orientations among athlete and non-athlete in Taiwan. *International Journal of Sport Psychology*, 21, 146-157.
- Panagiotis, N., Greece, Z. (2007). Goal Orientations and Participation Motives in Physical Education and Sport. *Journal of Instructional Psychology*, 46, 34-46.
- Pomohaci, M., & Sopa, I. S. (2018). Leisure Sport Activities and Their Importance in Living a Healthy Physical and Psycho-Social Lifestyle. *Scientific Bulletin*, 23(1), 36-42.
- Ramzaninezhad, R., Ofoghi, N., Khalegi Arani, H., & Sadeghi, A. (2006). Comparison of sport orientation in university athlete students of Guilan. *Movement*, 24(24), 59-72.
- Ragheb, M. G. (2002). *Assessment of Leisure and Recreation Involvement*. Enumclaw: Idyll Arbor.
- Shultz, D. P., & Shultz, S. A. (2009). *Theories of personality*. (Y. S. Mohammadi, Trans.). Tehran: Doran Publication.
- Roberts, W., & Daniel, C. (1999). *Foundation of Sport and Exercise Psychology*. Second edition.
- Sato, M. A., Jeremy S.J., & Funk, D. C. (2016). A distance-running event and life satisfaction: The mediating roles of involvement. *Sport Management Review*, 19(5), 536-549.
- Hanin. Y.L. (1980). A study of anxiety in sport. *Sport Psychology an Analysis of Athlete Behavior*, 236-249.
- Hall, H.K., & Kerr, A. W. (1998). Predicting achievement anxiety a social cognitive perspective. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 20, 98-111.
- Skordilis E. K., Skafida F. A., Chrysagis N., & Nikitaras N. (2006). Comparison of sport achievement orientation of male wheelchair basketball athletes with congenital and acquired disabilities. *Perceptual and Motor Skills*, 103, 726-732.
- Steinberg, G. M., Singer, R. N., & Murphey, M. (2004). The benefits to sport achievement when a multiple goal orientation is emphasizes. *Journal of Sport Behavior*, 23(4), 407-422.

- Tsiotsou, R., & Alexandris, K. (2009). Delineating the outcomes of sponsorship: sponsor image, word of mouth, and purchase intentions. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 37(4), 358-369.
- Yau, M. K., & Packer, T. L. (2002). Health and well-being through T'ai Chi: Perceptions of older adults in Hong Kong. *Leisure Studies*, 21(2), 163-178

The relationship between sports attachment and sports orientation in recreational-sports clubs

Ali Zokaei¹, Maryam Moqadam², Morad Roumiyani^{*3}

1. DBA Student, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

3. Ph.D. Student of sport management, Faculty of Sport Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran

Received: December 12, 2021

Accepted: December 25, 2021

Abstract

This study investigated the relationship between sports attachment and sports orientation in recreational-sports clubs. The present research is applied in terms of purpose and method of collecting descriptive-survey information and is of correlation type. The process of data collection was also field. The statistical population of this study was 480 athletes who were selected as a sample using a simple random sampling method. The standard sports attachment questionnaire (Gail 1993) and sports orientation questionnaire (Kyle et al., 2005) were used for data collection. In order to analyze the data, descriptive statistics (center orientation and dispersion indices) and the Pearson correlation coefficient test was used to determine the relationship between variables using SPSS software version 24. The Pearson correlation test results showed a significant positive relationship between sports attachment and sport orientation with its dimensions of competitiveness, victory and goal orientation sports attachment. According to the research results, it can be said that the managers of sports clubs, per the components of attachment and orientation by holding domestic or foreign competitions, pay special attention to the need for competition, victory and goal-orientation of users.

Keywords: Leisure-sports club, sports orientation, sports attachment.

---

* E- mail: moradrroumiyani1986@yahoo.com